

3. ZVETRÁVANIE A ERÓZIA

› TEXTY ZVETRÁVANIE A ERÓZIA

TEXT 1

Vplyvom poveternostných podmienok sa vzhľad a tvar krajiny neustále mení. Keď prší, voda preniká do skalných trhlín pohorí. V noci alebo počas chladných dní zamrzne a mení sa na ľad, čím voda zväčší svoj objem, iným slovom expanduje (rozpína sa). Trhlina v skale sa zväčšuje, skalné úlomky sa oddelia od brala a padajú dolu do údolia. Tento proces lámania a rozpadávania skál nazývame zvetrávanie. Za stovky rokov tak vznikne sutinový svah (úsypiskový kužel). Hoci to trvá dlho, výsledok je veľkolepý.

TEXT 2

Krajinu pretvára aj rieka, ktorá pramení v horách. Rýchlo tečúca voda potôčikov rozrušuje a odnáša skaly, ktoré do seba narážajú. Postupne obrusujú dno a steny koryta. V daždivých zimných mesiacoch sú potoky mohutnejšie, preto dochádza k väčším zmenám. Tento proces sa nazýva vodná erózia. Podobne ako pri zvetrávaní, aj tu sa skaly lámu, no tentoraz voda polámaný materiál odnáša a naplavuje hlbšie do údolia. Rieka sa postupne zarezáva a vytvára dolinu tvaru V, odnesený materiál ukladá v nížinách.

TEXT 1

Vplyvom poveternostných podmienok sa vzhľad a tvar krajiny neustále mení. Keď prší, voda preniká do skalných trhlín pohorí. V noci alebo počas chladných dní zamrzne a mení sa na ľad, čím voda zväčší svoj objem, iným slovom expanduje (rozpína sa). Trhlina v skale sa zväčšuje, skalné úlomky sa oddelia od brala a padajú dolu do údolia. Tento proces lámania a rozpadávania skál nazývame zvetrávanie. Za stovky rokov tak vznikne sutinový svah (úsypiskový kužel). Hoci to trvá dlho, výsledok je veľkolepý.

TEXT 2

Krajinu pretvára aj rieka, ktorá pramení v horách. Rýchlo tečúca voda potôčikov rozrušuje a odnáša skaly, ktoré do seba narážajú. Postupne obrusujú dno a steny koryta. V daždivých zimných mesiacoch sú potoky mohutnejšie, preto dochádza k väčším zmenám. Tento proces sa nazýva vodná erózia. Podobne ako pri zvetrávaní, aj tu sa skaly lámu, no tentoraz voda polámaný materiál odnáša a naplavuje hlbšie do údolia. Rieka sa postupne zarezáva a vytvára dolinu tvaru V, odnesený materiál ukladá v nížinách.

